

Zaključci

Međunarodne radionice

Mobiliziranje dijaspore za socijalni razvoj

Mobiliziranje intelektualnih i finansijskih resursa iz dijaspore za održivi razvoj zasnovan na znanju u Jugoslovenskoj Evropi

<http://www.glocha.info/index.php/events/upcomingevents/sarajevo-workshop1>

12. oktobar 2011. godine, Sarajevo, Parlament Bosne i Hercegovine

Cilj ove radionice bio je istražiti, uz **učesće više partnera** (i.e. predstavnika dijaspore iz privatnog i naučnog sektora, predstavnika javne uprave, te istraživačkih i obrazovnih ustanova, organizacija civilnog društva, međunarodnih organizacija i drugih) načine (ponovnog) povezivanja visokoobrazovanih emigranata iz zemalja Jugoslovenske Evrope (JIE) sa naporima usmjerenim ka održivom razvoju u zemljama njihovog porijekla kako bi se **sistemi u oblasti nauke, obrazovanja i inoviranja u Jugoslovenskoj Evropi** snabdjeli resursima (znanjem, izvorima finansiranja, učesćem civilnog sektora i sl.) potrebnim za njihovo funkcioniranje i planirano poboljšanje.

Na radionici je dogovoreno da se sljedeći spisak preporuka prenese:

- **Konferenciji koju organizira Ministarstvo za ljudska prava BiH/TAIEX pod nazivom 'Povezivanje migracije i razvoja zemalja Zapadnoga Balkana'** koja se održava u Sarajevu 13. i 14. oktobra 2011. godine i
- Pripremnom procesu za „**Regionalnu strategiju Zapadnoga Balkana o istraživanju i razvoju usmjerenim na inoviranje**”.

Učesnici radionice (spisak učesnika nalazi se na <http://www.aso.zsi.at/aktuelles/3863.html>) preporučili su sljedeće:

1. Biće uspostavljena regionalna grupa Jugoslovenske Evrope pod nazivom „**Task grupa za mobiliziranje intelektualnih i finansijskih resursa emigranata¹ usmjerenih na održivi razvoj zasnovan na znanju u JIE**” (*radni naslov*). Grupu će voditi Regionalno vijeće za saradnju (www.rcc.int), zajedno s predstavnicima relevantnih ministarstava (nauka, obrazovanje, ekonomija, finansije, informaciono društvo...), univerzitetima, predstavnicima dijaspore, privatnog sektora, organizacija civilnog društva i ostalim eventualno zainteresiranim stranama/partnerima. Ova *Task* grupa će
 - o omogućiti **regionalni dijalog i uzajamnu razmjenu znanja** vezano za lekcije naučene iz postojećih programa, kao i za stvaranje **podsticaja** (npr. porezne olakšice) za povezivanje resursa migranata sa sistemima inoviranja na lokalnom, regionalnom i državnom nivou u JIE;
 - o identificirati **prepreke** (npr. pitanja vezana za akreditiranje, mobilnost i sl.) za mobiliziranje resursa dijaspore i razgovarati o pristupima pomoću kojih bi se te prepreke mogle prevazići putem korištenja dobrih iskustava iz cijeloga svijeta;
 - o ohrabriti regionalna naučna istraživanja, mapiranje i istraživanje za informisanje kreiranja politika koje bi informiralo process donošenja odluka;
 - o istražiti **potrebe i potencijal** za programe, projekte i institucije na regionalnom nivou Jugoslovenske Evrope.
2. Biće uspostavljen Regionalni stručni/istraživački **centar o „Održivom razvoju u JIU zasnovanom na migraciji i znanju”**. Ovaj Centar pomoći će *Task* grupi i davati savjete zasnovane na dokazima (odnosno

¹ *Napomena: neki učesnici radionice sugerišu da treba izbjegavati korištenje termina 'dijaspora' zbog njegovih političkih konotacija i drugih konceptualnih nedostataka te da se treba pozivati na predstavnike dijaspore na pojedinačnoj osnovi sa fokusom na njihovu migraciju/mobilnost. Task grupa razvije odgovarajuću terminologiju u ovom smislu.*

na rezultatima istraživanja) procesima kreiranja politika. Albanija (Program 'Povrat pameti', kontakt osoba: gospodin Bernard Zeneli) bi mogla biti dobro mjesto za razvoj ovakvog centra jer se u toj zemlji trenutno još uvijek ne nalazi sjedište bilo kojeg regionalnog stručnog centra. Rad EPFL-a (kontakt: Gabriela Tejada) sa Akademijom nauka Moldavije mogao bi dati smjernice za uspostavu jednog **konzorcija istraživača** koji bi zajedno unaprijedili empirijsko istraživanje i istraživanje namijenjeno kreiranju politika o mobilnosti stručnjaka, angažovanju dijaspore i razvoju uticaja u regiji JIE/IE, kao i o razvoju saradnje sa međunarodnim organizacijama kao što su IOM, ICMPD, ILO, UNESCO i druge.

3. Prijedlog o uspostavi mreže „Centara za globalne izazove” JIE, kao novog institucionalnog okvira za **lokalna multisektorska partnerstva za održivi razvoj zasnovan na znanju**, koji uključuje emigrante, promociju učešća civilnog društva i **mobilizaciju resursa iz privatnih izvora**, biće dalje zajednički razmatran sa *Task* grupom i Stručnim/istraživačkim centrom navedenim pod tačkama 1) i 2) ovih preporuka. Mreža GloCha centara organiziraće aktivnosti usmjerene na zajedničko kreiranje vizije sa emigrantima, **objediniti će i dokumentirati** razne doprinose održivom razvoju i **organizirati, na transparentan i participativan način, usmjeravanje tih resursa ka javnim i privatnim inicijativama za održivi razvoj na lokalnom i regionalnom nivou**. Biće istraženi načini za povezivanje razvoja i monitoring mreže GloCha centara sa Regionalnom školom za javnu upravu (ReSPA).
4. Vezano za **izvore finansiranja** aktivnosti u oblasti „Migracije i razvoja zasnovanog na znanju” biće objedinjeni **državni i lokalni javni finansijski resursi i finansiranje iz zvanične razvojne pomoći, EU izvori** (npr. postoji potencijal za EU finansiranje za promociju međunarodne mobilnosti istraživača ka zemljama JIE u okviru Sedmog EU RTD okvirnog programa COFUND) i **izvori finansiranja iz međunarodnih filantropskih izvora** kao što su fondacije i sredstva pojedinačnih donatora. Porezne olakšice kao specifična forma javnog finansiranja koja podržava napore u oblasti 'migracije i razvoja', kao i javni *matching* fondovi za investiranje zaslužuju posebnu pažnju. *Task* grupa obezbijediće razmjenu informacija u procesu kreiranja politika u ovim oblastima, a Stručni/istraživački centar i Konzorcij istraživača pomenuti pod tačkama 1) i 2) ovih preporuka obezbijediće njihovu analizu.
5. Preporučuje se da se naponi usmjereni na 'mobiliziranje resursa u kontekstu migracije i održivog razvoja zasnovanog na znanju u JIE' uključe u **šire društvene napore za sistemsku promjenu izgradnje takvih sistema inoviranja na lokalnom, državnom i regionalnom nivou u JIE koji će moći odgovoriti ključnim izazovima na efikasan način** (za najnovije trendove u ovoj oblasti pogledati dokumentaciju sa Četvrte „Foresight” konferencije u Sevilji, koju je organizirao Institut za nove tehnološke studije - http://foresight.jrc.ec.europa.eu/fta_2011/intro.html). Metodološki osnov za 'Održivi razvoj JIE zasnovan na migraciji i znanju' može se također pronaći u istraživačkoj inicijativi pod nazivom „Znanje, učenje i društvena promjena” Međunarodnog programa o ulozi ljudske dimenzije u globalnoj promjeni okoliša (<http://www.ihdp.unu.edu/article/read/klsc>).
6. Imajući u vidu početak pripremnog procesa za „Strategiju Zapadnoga Balkana za istraživanje i razvoj u svrhu inoviranja”, planiranu mrežu GloCha centara za odgovor na globalne izazove, kao i postojeće efikasne i inovativne regionalne strukture upravljanja Regionalnog vijeća za saradnju, te tekući proces regionalne saradnje, regija JIE ima potencijale da **razvije globalno relevantna inovativna multisektorska partnerstva** koja mogu biti predstavljena na **Konferenciji Ujedinjenih nacija o održivom razvoju (Rio+20)** u Rio de Ženeiru u junu 2012. godine (www.uncsd2012.org) i pruži inovativne metodološke prijedloge za **UNESCO program globalne analize nauke, tehnologije i inoviranja** (http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/SC/pdf/SC_PSD_Science_Technology_and_Innovation_Global_Assessment_Programme_%28STIGAP%29_en.pdf).

Kontakt:

Miroslav Polzer

Koordinator radionice "Mobiliziranje dijaspore za socijalni razvoj" (*MobilizeDiaspora4SD*)

Šef Austrijskog ureda za naučnu saradnju (ASO) Ljubljana - www.aso.zsi.at i

Generalni sekretar **Međunarodne asocijacije za unapređenje inovativnih pristupa globalnim izazovima** www.glocha.info

Adresa: Dunajska 104, SI 1000 Ljubljana/Slovenija, tel.: +43 664 4203648, email: polzer@glocha.info